

Titel: Fortegnelsen over Trykkefrihedens Skrifter I, stk. 18

Citation: "Fortegnelsen over Trykkefrihedens Skrifter I, stk. 18", i *Luxdorphs samling af trykkefrihedens skrifter 1770-1773: Fortegnelsen bind 1, Fortegnelse paa alle de Skrifter som Trykfriheden har givet Anledning til, stk. 1-24, anm. nr. 1-332, dækkende 14.09.70-13.09.71*, Kanneworff, 1771, s. 1. Onlineudgave fra Trykkefrihedens Skrifter: https://tekster.kb.dk/catalog/tfs-texts-4_001-shoot-workid4_001_012/facsimile.pdf (tilgået 30. april 2024)

Anvendt udgave: Luxdorphs samling af trykkefrihedens skrifter 1770-1773: Fortegnelsen bind 1, Fortegnelse paa alle de Skrifter som Trykfriheden har givet Anledning til, stk. 1-24, anm. nr. 1-332, dækkende 14.09.70-13.09.71

Ophavsret: Materialet er fri af ophavsret. Du kan kopiere, ændre, distribuere eller fremføre værket, også til kommercielle formål, uden at bede om tilladelse.

[Læs Public Domain-erklæringen](#)

Fortfættelse
af
Fortegnelsen
paa alle de
Skrifter
som
Trykfrigheden
har givet Anledning til,
hvor de selges, hvad de koste, og hvor mange Afte de indeholde.
Med en kort Erindring
om et hvert Skrift.

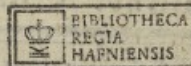
Attende Stykke.

Kjøbenhavn 1771.
Sikts hos KANNEWORFF i Silkegaden No. 66.

Anmeldelse.

Hans Høiærværdighed Hr. Nicolai Mønsted, Doctor og Professor i Theologien ved Gymnasium i Odense, som har udgivet: "Forklaring over de fem første Kapitler af Evangelisten Matthæo etc.", (See No. 255. i denne Fortegnelse,) har ved at lade denne Prøve komme for Løset, deels villet forskaffe sig selv Leilighed til at erfare, om et saadant Værk, naar det blev udført til Fuldstændighed, kunde finde Bifald og Affættelse; deels villet give brave Mænd af Indsigt og Smag, som ville værdige denne Prøve deres Opmærksomhed, Anledning til at underrette ham om de Erindringer, som enten ved Planen eller ved Udarbejdelsen maatte være at gjøre. Han haaber derfor, at ingen, der finder Forhavendet i sig selv at være af nogen Betændighed, skal finde sig beføret ved at anskaffe sig denne Prøve og undersøge den. Skulde det lidet Oplag, som her af er gjort, noget hastig kunde affattes, og de ovennævnte Erindringer indløbe, da lover han, saa snart skee kan, at begynde med Trykningen af dette Værk, der nok vil udgøre 3 a 4 Bind i 4to, skiont den egentlige Størrelse ikke just kan bestemmes; men overalt skal Prisen blive taalelig.

No. 256.

Professor Gottscheds tydske Gramma-
tika eller kort men tilstrækkelig og ty-
delig Underviisning, at lære ret at tale
og skrive det tydske Sprog, oversat ef-
ter det femte forbedrede tydske Udslag, og
udgivet til Nytte for de Danske, som
ville legge sig efter og grundig læ-
re det tydske Sprog. Kiøbenhavn 1771,
trykt hos P. H. Hæcke, og sælges hos
Kannemøff i Sillegaden i No. 66. og
paa Børsen i No. 8. for 2 Mark 8
Skilling, stor 18 Ark og et Blad i
8vo.

S 2

Denne

Denne Oversættelse og Udgave er ingen Frugt af Trykfriheden, men af Forlaggerens Overtydning om de Danskes Trang til en god Tydsk-Dansk Grammatik. Han kunde i dette Fag heller ikke gjøre det Publike en større Tjeneste, da man ikke kan nøgte det, han selv anmærker i Fortalen, at de Tydsk-Danske Grammatiker, vi hidindtil har havt, ere ufuldkomne og upaalidelige. Gottscheds Grammatik har fundet et almindeligt Bifald hos andre Nationer, som lægge sig efter det Tydske Sprog. De Franske have oversat den til deres Brug, ligeledes Russerne og Polakkerne, hvilket kan iblant andet være Beviis for dens Godhed og Letthed i Læremaaden, som enhver Dansk vil desuden ved Brugen selv erfare. Skulde man tillægge denne Oversættelse nogen Mangel, da blev det Savnet af en Tydsk og Dansk Ordbog, som vel ikke kan ansees for en væsentlig Deel af en Grammatik, men dog ikke ubequemmelig pleier at tilføies samme. Imidlertid fortiener Forlaggeren Tak for denne Forøring til det Publike, og man ønsker begge den af ham ved Udgaven tilsigtende Virkning.

No.

No. 257.

Physiske Beskrivelse over Jordkloden paa det Cosinographiske Selskabs Begne, forfattet af Torbern Bergmann, Professor i Chymien ved Academiet i Upsal, Medlem af det Keiserlige Naturforsker Academie, det Kongelige Videnskabernes Academie i Stockholm, og det Kongelige Societet i London. Oversat, og med nogle nye Tilleg og Anmærkninger af Hr. Forfatteren selv tilsendte, forbedret og forøget af Johan Ditlev Breckling Brandt, S. S. Minister. Candidat. Kiøbenhavn, 1771. Trykt og findes tilkiøbs hos Joh. Rudolph Thiele, boende i Peder Hvidtfeldts-Stræde. Salges og hos Oversfatteren, conditionerende hos Hr. Provst Hee, hos Boghandlerne Nothe No. 8. paa Børsen, og Kancellen i Sillegaden No. 66. for 7 Mark Trykpapir og 9 Mark Postpapir for de som have subscriberet, og for andre 1 Rdlr. 3 Mark paa Trykpapir, stor 43 $\frac{1}{2}$ Ark i 8vo, med tvende dobbelte Quart-Kobber.

Denne Oversættelse er tilskrevet Dronning Sophia Magdalena af Sverrig. Efterat

terat det Cosmographiske Selskab i Upsal, siger Overtættaren i sin Fortale, havde faaet de med største Flid forarbejdede Globi i Stand, sandt det sig derved anlediget til at besørge en tredobbelst Verden-Beskrivelse forfærdiget, nemlig en Astronomisk, i hvilken de fornemste Himmels-Syner, Jordklodens Størrelse og Dannelselse m. m. skulde forklares; en Physisk, som er denne nærværende, og en Historisk, i hvilken adskillige Folkes Sæder, Skikke, Genie, Gudstieneste o. m. skulde beskrives. Af disse trende paatog sig Hr. Professor Bergmann denne, som han udgav 1766 i Upsal i det svenske Sprog, og hvis Hoved-Indretning og Indhold er korteligen følgende: Den første Afdeling handler om Jordoverfladen i Almindelighed. Den anden om Landet, nemlig 1) om det bekjendte faste Land. 2) Om Ver. 3) Om de lidet bekjendte Lande. 4) Om Ujevnhederne paa Overfladen. 5) Om Jordlagene. 6) Om Forsteninger. 7) Om underjordiske Huler. Den tredie Afdeling om Vandet handler om Vandet, om Kilder, om Floder, om Sumper, om Søer, om Verdens Hav. I den fjerde om Luftkredsen, betragtes Luftkredsens Beskaffenhed, de fra Luften nedfaldende

bende Fugtigheder, Lustskien, Lustilde og Bindene. I den femte Afdeling om Forandringerne paa Jordfloden, betragtes de regelrette Forandringer, de tilfældige Forandringer, Vandets Aftagelse, Meninger om Jordens Opkomst. Den siette Afdeling om de organiske Legemer, handler om Planter i Almindelighed, om Planternes Næring og Væxt, om Planternes Forplantning, om Dyr i Almindelighed, om Dyrenes Næring og Væxt, om Dyrenes Forplantelse. Dette er Hoved-Indholdet af Skriftet, der er udarbejdet med megen Indsigt og Flid, og kan ikke andet end med Liden udbrede blant Muen en fornuftig Kundskab om Verden. Hr Brandt fortjener ogsaa Tak af det Almindelige, for at have bragt dem dette nyttige Værk i Hænderne, ved denne med megen Omhyggelighed udarbejdede Oversættelse.

No. 258.

Hellige Taler, holdte af Jørgen Egtved. Kjøbenhavn, 1771. Trykt hos Brødrene Berling. Salges hos Forfatteren paa Hiørnet af Kultorvet og Rosfenggaarden i No. 99, saa og hos Brødrene

S 4

drene Berling i Pilestrædet for 2 Mk.
stor 7 Ark i 8vo.

Forfatteren har tilskrevet Kongen disse
opbyggelige Taler, der ere fem i Tallet, og
af følgende Indhold: 1) Om gode Gier-
ningers høie Nødvendighed for Christne. 2)
Troens naadige og herlige Frelse. 3) Je-
sus Livsens Brød. 4) Christnes velgrun-
dede Haab. 5) Den sande Dyrelse, be-
viist Gud af Christne, hvilke alle ere saa
vel udarbejdede, at Forfatteren uden Tvivl
vil finde de flestes Bisald.

No. 259.

Forsøg til et Lexicon, over danske, norske
og islandske lærde Mænd, som ved
trykte Skrifter have gjort sig bekendt,
saavel som andre ustuderede, som no-
get have skrevet, hvorudi deres Fødsel,
betydeligste Levnets Omstændigheder og Død
ved Aarstal kortelig erindres, og deres
Skrifter saavidt mueligt fuldstændig an-
føres, af Jens Worm, Prof. Phi-
losophia ved Kiøbenhavns Universitet, og
Rector ved den latinske Skole i Nar-
huus.

huus. Første Deel. Helsingør, 1771.
Trykt i det Kongelige allene privilegerede Bogtrykkerie. Sælges paa Stadens Bogslader for 1 Rdlr. 2 Mk., stor 41 $\frac{1}{2}$ Ark i stor 8vo.

Forfatteren af dette meget nyttige, men ligesaa misfommelige Værk, haver fulgt en alphabetisk Orden i Forfatternes Navne, og gaaer denne første Deel til Litt. L. inclusive. At have skrevet eller allene oversat en Bønnebog, en Ligeprædiken, kort sagt, det mindste som ved Trykken er udkommet, gjør sin Forfattere værdig nok til at findes i dette Lexicon ved Siden af Bartholiner, Holberger, Borchet og flere; men just derved forøges endog Værdien af dette Lexicon. Studenteres academiske Disputationer, det snukke Kiøns lærde Arbejder forbigaaes dog i dette Værk, da Forfatteren heri er forekommet af en Schacht, Thura og Schönau.

No. 260.

Eines Greisen und teutschen Bürgers Traum
und Gedanken an alten Strande, von
ihm selbst aufgezeichnet, zum Druck aber
S 5 be

befördret, von einem der besseren Kauf
wünschet an Fischen, als bishero ge-
wesen.

Das Meer Reichthümer bringen kann
Der solche weiß zu schätzen.
Ach wie nützlich vor jedermann
Den Befehl vest zu sehen;
Das Bürgersleute gegen Geld
Die Lebensmittel frey bekämen,
So niemand in der ganzen Welt
Ihnen sonst süglich kan benehmen.

Kopenhagen, 1771. Salges hos Bog-
trykker Høede i store Helliggeist-Strædet,
No. 141., saa og paa Stadens Bog-
lader for 6 Skilling, stor 1 $\frac{1}{2}$ Ark i
8vo.

Forfatteren har gjort sig Ueilighed med
denne Drom og disse Tanker, for paa en
stikkelig Maade at komme til at sige sine
Landsmand, at det er urimeligt og utilla-
deligt at Fisken hos os skal være saa over-
maade dyr og kostbar, at den ikke kan blive
den gemene Mand til Gode forend den er raad-
den.

den. Forfatteren holder og for at Giffert-
konerne og andre med sligt omløbende, ere
af ingen absolut Nødvendighed, men at de
tværtimod ere Aarsag i at saadanne Vahrer op-
drives for Borgerne i høiere Priis, end el-
lers vilde skee, naar de selv fra første Haand
købte dem, og det blev disse Goll forbud-
den at omløbe.

No. 261.

Chymisk Dictionaire. Indeholdende den-
ne Videnskabs Theorie og Praxin, dens
Anvendelse paa Physikken, Naturhisto-
rien, Lægekunsten og den dyriske Forfat-
ning, med omstændig Forklaring over de
chymiske Lægemiddelers Kraft og Virk-
ningsmaade, samt de fornemste Grund-
regler til de Kunster, Fabriker og Haand-
værker, som hænge af Chymien, med
tilføiede Anmærkninger, af det franske
oversat af H. von Aphelen, Prof. Phi-
losophia. Første Tome. Kjøbenhavn,
1771. Trykt hos L. E. Borups Es-
terleveresse, boende i store Helliggeist-Stræ-
de. Sælges hos Oversætteten Hr. Pro-
fessor von Aphelen i Rosenborg-Gaden
No.

No. 63. og hos Kannneworff i Silkega-
den No. 66., koster paa Trykpapir 5 Mk.
og paa Skrivpapir 7 Mark Lomen for
Prænumeranterne, og 1 Mk. mere for
dem som ikke have prænumereret, indtil
alle 3 Tomer ere udfomne, da hver
Tome skal koste 1 Rdlr. 3 Mk. stor 41 Uel.

For dem, der har nogen Indsigt i
Ehymien, er det let at see, at der udfor-
dres mere end Sprog-Kundskab til at over-
sette saadanne Skrifter, som dette, med
saa megen Heldighed, som dette er udfert
med; det er ikke heller allene det danske
Sprog der vinder ved et hvert Arbeide den-
ne flittige Forfattere beriger os med, men
Videnskaberne selv, som han ved sine gode
Oversættelser bringer i hver Mands Hænder,
vil vist derved med Tiden vinde ligesaa me-
get. Til hvor megen Nytte er ikke en
Bog som denne for Kunstnere, Haandvær-
kere og adskillige Fabrikantere, der længe
forgieves skulde søge efter Underretning om
een og anden Ting, som de her i et Dieblif
kan finde. Det er derfor at ønske, at Hr.
Professor von Aphelen maa finde et tilstræk-
keligt Antal af Liebhabere til denne nyttige
Bog,

Bog, for at kunde med Fornøielse eller i det mindste uden Misfornøielse fortsætte den; thi det er sielden at Pressen hos os belønner, langt mindre beriger, nyttige og gode Skrifters Forfattere.

No. 262.

Morgen- og Aften-Bønner for Børn i Skoler. Kiøbenhavn, 1771. Trykt hos Thomas Larsen Borups Efterlevneste, boende i store Helliggeist-Strædet. Sælges det for 4 Stilling, stor $\frac{3}{4}$ Ark i 8vo.

Det er tvende bekendte Morgen- og Aften-Bønner, samt de almindelige Bønner til Bord-Læsning for og efter Maaltidet, hvilke man over hundrede Aar har været vandt til at finde i vore Catechismer og Psalmebøger, som Forlæggerinden giver os her et nyt Oplag af. Ved en anden Leilighed tør hun maaskee ligeledes give os Huustavlen eller de ti Bud.

No. 263.

En Samtale imellem Religionen og Fornustten om den fri og frække Misbrug af Sindets

dets Gaver, hvorvidt den vanærer Menne-
skeligheden, og prøver Dydens Fornem-
melse hos Efterlægten. — Et mærkver-
digt Brev fra en Broder til sin Søster.
Kiøbenhavn, 1771. Trykt og findes til-
købs hos J. N. Thiele, boende i Peder
Hvidtsfeldt-Stædet. Sælges og paa Sta-
dens Boglader og hos Kannevorff i Silke-
gaden No. 66. for 6 Skilling, stor 1½ Ark
i 8vo.

Religionen spiller Hoved-Rullen i denne
Samtale, Forfatteren har uden Tvivl af For-
sigtighed ikke betient sig saa meget af Fornuftens
til at udføre sit Stykke, saasom han rimelig
kunde vente, at det vilde falde alle i Øinene,
i Fald han lod den fremstille sig i en alt for pe-
dantisk Dragt. Religionen derimod har han
ikke gjort sig saa megen Samvittighed over, at
lade det gaae med som det kunde, da den er
vandt til at lade sig see i alle Slags Stikkelser,
og altid finde lige ivrige Tilhængere i hvad
Dragt den end fremstiller sig. Forfatteren la-
der her sin Religion begynde sine Berragtning-
er fra Syndefaldet af, og efterat have faaet
nogle Anmærkninger til Hielp fra hans
For-

Fornuft, ender ved Dannemarks flette Tilstand, og i denne Anledning udbryder med dette eftertryffelige og religiøse Spørgsmaal: "Fald der en Stat i bedrøvelig Sovesøge, i en moralsk Besvimelse, eller i en politisk Feber, hvorfor opsøger man da uvidende Doctere, falske Læger, skadelige Quaksalvere, i en Crisis, hvor et Minuts Forsømmelse kan koste et heelt Riges Bølfærd?" — Endelig er og til denne vigtige Samtale vedhæftet, som en særdeles Afhandling: Et mærkværdigt Brev fra en Broder til sin Syster, som haver forlangt hans Betænkning over dem, som uden Egteskab og videre Straf avler Børn sammen. Af Titlen kan enhver slutte sig til, at det er den nye Forordning om Horerie og uagte Børn, der har forurolet en stierhoved Forfatter. Tjenestegvinden og den Friqvind, uagte Børns nødvendig medfødte Lyst til at træde i deres Forældres Fodspor, den Leilighed ved hvilken Egtesfolk nu kan adskilles o. s. m. ere Forfatterens Argumenter; og det vil vel neppe falde ham ind at troe, at det er mueligt, at Horerie kan blive mindre almindelig efter denne Forordning, end nogeninde tilforn, da Haab om Egteskab lokkede saa mange uskyldige Fruentimmer til at miste deres
Ustyk

Ufkyldighed, og efter at være engang bleven beskiet, ofte uden Sky aldeles at overgive sig til Besagtighed. Han vil vel heller ikke troe, at Fruentimmer herester vil blive mere forsigtige, da de ved Uforsigtighed vover nu langt mere end tilforn. Han indseer vel ikke heller, at den større Lethed med hvilken Egtesolk kan adskilles, vil gjøre dem lidet mere betænkelig i at vove at forsee sig imod hinanden, thi dersom de endelig attraaer at adskilles fra hverandre, saa bør de adskilles, langt hellere, end at exponere uskyldige Børn, for dagligen at see al den Forargelse, som et uenigt Egtepar kan give, der under en tvungen Forening desuden neppe lader sig deres Børns Opdragelse være meget magtpaaliggende.

(Fortsættelsen følger.)

Pag. 274 udi Syttende Stykke af Fortegnelsen skal staae i Steden for 26 Rdlr. 25 Rdlr.

NB. Disse 263 Skrifter udgiør i alt 795 $\frac{1}{2}$ Ark, koster 30 Rirdaler 5 Mark og 14 Skill.